

Shri Raghunatha Temple MSS. Library,

५८१७ JAMMU

No. १३५७
Title हरिहर स्तोत्रम्
Author
Extent ८ पत्र Age
Subject स्तोत्र

मं. ३१६

३०५

नं. १३५६ नि
हरिहर सौक्य
- वल्लभ
मोक्ष

सम
यांत.
१

ॐ स्वस्ति श्रीगणेशाय नमः समयांतरे श्रीदेवुवाच देवदेव महादेवस्तु
दृष्टित्वंतकारक मूर्द्धिपद्यं सहस्रारं रक्तवर्णमयो मुनि १ तस्य मध्ये
स्थितं ध्यात्वा युक्तं शांतिसंशक्तिकं मूलाधारे महाशक्तिः ऊड्यते तदा
रिणी २ अथो वक्रकर्मणो वसर्वपद्येषु भावना तदा कथं भवेत्तत्र प्रथो भा
वे कथं भवेत् ४ श्रीमहादेव उवाच यथा युक्तं त्वया देविकथितं वीरवादि
ते पवमानवत्संदेहो जायते नात्र संशयः ५ कथ्यते परमेशानि संदेहः
च्छेदकारणं तानि पद्यानि देवेशि ससुमांतं स्थितानि च ६ परब्रह्मस्य
रूपाणि शब्दब्रह्ममयानि च तत्सर्वं पंकजं देविसर्वतो मुखमेव च ७ प्रवृत्ति
श्च निवृत्तिश्च द्वौ भावौ जीवसंस्थितौ प्रवृत्तिमार्गं संसारि निवृत्तिः परमात्मनि ८

चतुर्भिर्भावचिंतायां प्रयोवक्त्राणि चिंतयेत् निवृत्तियोगमार्गेण सदैवोर्ध्वं
 एवातिष्ठ ११ पवमेवंभावभेदात्संदेहो नातिजायते इत्येतत्कथितं देविसम
 त्वादिभिरुक्तं १२ अथ योगं प्रवक्ष्यामि येन देवमयो भवेत् मूलपद्मे ऊंड
 लिनीयावन्निद्रायुता भवेत् १३ तावत्किंचिन्नसिद्धिः स्यान्मंत्रयंत्रार्चनादिकं
 जागर्तियदिसा देवीवद्गुणैः पुण्यसंवयैः १४ तस्याः प्रसादसिद्धांतिं मंत्रयंत्रा
 र्चनादयः योगयोगाद्भवेन्मुक्तिर्मंत्रसिद्धिरखंडिता १५ सिद्धिर्मेनाः प्राप्या
 भिरिति शास्त्रस्य निर्णयः जीवन्मुक्तश्चेदहं ते परं निर्वाणमाप्नुयात् १६ सं
 सारोत्तारणं मुक्तिर्योगशास्त्रेण कथ्यते प्राणायामैर्जपैर्योगैः सक्तजन्मजरा
 दिकं १७ चतुर्दलं स्यादाधारं स्थापिष्वानेन षट्दलं नाभौ दशदलं पद्मे सूर्य

सम
यांत.
२

2

संख्यादलंरुदि १६ कंठेस्यातषोडशदलंभूम्येहिदलंतथा सहस्रदलमा
ख्यातं ब्रह्मरंभ्रेमहायथे १७ मातृकाक्षरसंभूतंसहस्रारं सरोरुद्धं यथेवजं सु
क्लवर्णं रक्तकिंजल्कभासितं १८ इति वर्णसंदर्भविषये बोध्यं ब्रह्मनिष्कारु
दस्र ईश्वरस्रसदाशिवः ततः परशिवश्चैव षट्शिवः परिकीर्तिताः १९ तदि
नीराकिनीवैवलाकिनीकाकिनी तथा शाकिनीहाकिनीवैवशक्तिरेवाकीर्ति
ता २० आधारेरुत्पदेशे च भुवोर्म्ये विशेषतः स्वयंभूः संज्ञो वा ख्यातस्तथैव।
तरसंज्ञकः २१ लिंगत्रयं महेशानि प्रथानंतविधितयेत् मूलाधारे स्थिता भूमिः
स्थाधिष्ठाने जलं प्रियं २२ मणिधरे स्थितं तेजोरुदये मारुतस्तथा विष्णुद्वैत।
महेशानि आकाशकमलेक्षणो २३ आत्ताचक्रे महेशानि मनःसर्वार्थसायकं

तद्वर्धपरमेशानियममूर्धसुखमदा १४ तत्रोपरिमहेशानिध्यायेत्परशि
वेदिमुं ऊर्धसुखमिति अथोसुखमिति अथोसुखंसहस्रदलपद्मांतर्गतं
ऊर्धसुखहादशदलपद्मोपरि शिवंध्यायेदित्यर्थः तथाचोक्तंयामले षट्
चक्रं परमेशानिसदाशिवपुरं सरं शक्तिपुरं महेशानिसदाशिवपुरं परि १५
सापन्ननिर्वाणार्णायकालोपरिपरिगता निर्वाणशक्तिः परमशिवस्थानं शै
वपरमपुरुषं वैश्वगणेनेः वंदन्ते के प्रायो हरिहरपदं केचिदपेरपदं देव्या
देवीचरणयुगलानंदरसिकाः सुनीद्रास्त्राप्यत्येसकृतिपुरुषस्थानविमलं
तेन हंत्यक्षरद्वयं रूपं पादपद्मयुगलंध्यायेदित्यर्थः रमित्वा शंभुना सां हं ऊं
उलीपरदेवतां मूलाधारान् महेशानिसहस्रारे समानयेत् १० शंभुना चाप

सम
यातं.
३

3

रांशक्तिं एकभावं विचिंतयेत् ध्यायेत्कुंडलिनीं तत्र ३३ छंदे देवीं सृष्टिपिपी ३२
सदा षोडशवर्षीयां पीनोन्नतपरोधरां नवयौवनसंपन्नां सर्वाभरणसुवि-
तां सूर्यचंद्रनिभां वक्त्रासदा चंचललोचनां नानारत्नयुतां धन्यापदेन्दुपुर-
शोभितां ३३ किंकिनीचतया कलारत्नकेकनमंडितां कंदर्पकटिलावल्यां मृ-
डमंदसहासिनीं ३४ एवं ध्यात्वा जपेन्मंत्रं त्र्यंशतमष्टोत्तरं शिवे मातृकामाया
जप्त्वा तामाज्ञावक्रमानयेत् ३५ तत्रैवेतरलिंगेन योजयेत्कुंडलीं परं ध्यात्वा
ब्रह्ममयीं त्र्यंशतमष्टोत्तरं जपेत् ३६ ततो विष्णुहंतां नित्यां शिवेन सह यो-
जयेत् तामिष्टदेवतां ध्यात्वा जपेदष्टशतं प्रिये ३७ ह्यत्यग्रेतां ततो नित्यां वा।
एतेन सह योजयेत् देवीरूपां च तामध्यात्वा त्र्यंशतमष्टोत्तरं जपेत् ३८ मणिपूरे

तानित्यांशिवेन सह योजयेत् देवीरूपां च तान्यात्वा जपेदष्टोत्तरं शतं १
 स्थापित्वा नेत तानित्यांशिवेन सह योजयेत् योजयित्वा जपेन्मंत्रं देवीया
 त्वाप्रियं वदेत् ४० शतमष्टोत्तरं जप्त्वा मूलाधारं तानयेत् तत्र लिंगं स्वयं
 भुज्यायेत् कुंदसमप्रभं ४१ सुकृवर्णं चतुर्वर्णं पंचवर्णं विलोचनं प्रसन्न
 वदनं शीतं नीलकंठं विराजितं ४२ कपर्दिनं स्फुरत्सर्वभूषणं कुंदसमप्रभं ४३
 द्रव्यं परमेशानि ध्यात्वा देवीं जगन्मयी ४४ भुजंगरूपिणीं देवीं नित्यां कुंडलि
 नीपरां विसर्ज्य तं मयी देवीं साक्षादमृतरूपिणी ४५ अमृतं रूपिणीं रम्यां ध्या
 नं गम्या वरानने ध्यात्वा जप्त्वा देवेशीं साक्षाद्भक्तमयो भवेत् ४६ एवं द्वादशधा
 देवियां तायातौ करोति यः स सुक्ता सर्वपापेभ्यो मंत्रसिद्धिं न चान्यते इति षट्चक्र

सम
याते.

४

व्यवस्था तथाचरुद्रयामले षट्चक्रभेदनेप्रीतिर्यस्यसाधनचेतसः संसारे
वावनेवापिससिद्धोभवतिध्रुवं ४० षट्चकार्येनचज्ञात्वायोमजेदंविवाधं
तस्यपापाःक्षयंयंतिसप्तजन्मससिद्धिभाक् ४८ ज्ञात्वाषट्चक्रभेदंयःकर्मज
रुतेनिशं संवत्सराद्भवेत्सिद्धिरितितंजार्थनिर्णयः ४९ अथमानसश्चात्र
दाकले रूपममासनेदद्यात्सहस्रारेसुतामृतैः पाद्येचरणयोर्दद्यान्मनसं
निवेदयेत् तेनामृतेणाचमनंस्नानीयेतेनचस्यते आकाशतत्त्वपुष्पस्याङ्गयथा
स्यसथामृधिं ५० अनाहतधनिर्यस्यवायुतश्चामरादिकं सहस्रारंभवेच्छत्रं
हृतत्वेवगीतकं ५१ नृत्यमिन्द्रियकर्मणिचांचल्पनयनयोस्तथा सुमेखलेपम
मालां पुष्पानानाविधिंतथा ५२ अमापार्श्वभावपुष्पमर्चयेद्भावगोचरः अमा

यमनसंस्कारमरागममंदंतथा ५४ अमात्सर्यमलोभंचदशपुष्पविडुर्गुथाः
 अहिंसागरमंपुष्पपुष्पमिंद्रियनिग्रहः दयापुष्पक्षमापुष्पज्ञानपुष्पवपंचमं
 शनिचंदशैर्भावैपुष्पैः संपूजयेच्छिवं ५६ सुधां वृथिं मांसशैलं मत्स्यशैलं तथै
 व सुधां शिशिरां कृत्वा मृताक्तपरमांतकं ५७ कलामृतं च तत्पुष्पं पंचतद्योनि
 नेत्रकः कामकोपौ ह्यागहागौ वलिंदत्वा प्रपूजयेत् ५८ स्वर्गं मर्त्यं च पातालं गग
 नं यजलांतरे यद्यत्प्रमेयं तत्सर्वं नैवेद्यार्थं निवेदयेत् ५९ पातालभूतलमोमचा
 रिणो विघ्नकारिणः तांस्तानपि वलिंदत्वा निर्वृद्धो जपमारभेत् ६० मालापंचा
 शिखाप्रोक्ता सूत्रं शिवात्वं वंशं ग्रंथिस्पातुं उली शक्तिर्नीदंते मेरुसंस्थितं सर्वि
 उर्वर्णमुच्चार्य मूलमंत्रं सप्रचरेत् अकारादिलकारं तं मनुलोममिति स्मरते ६१

सम
यातं.

५

५

पुनर्लकारमारभ्य श्रीकंठांतं मनुः जपेत् विलोम इति विख्यातं तत्कालं
रिवर्जयेत् अष्टवर्णाष्टवर्णेन सह मूलायथाष्टकं अष्टोत्तरशतं जप्यं स
मर्षप्रणमे जप्यं ६४ सर्वोत्तरात्मनिलयेत्वा तज्ज्योतिः सूर्यपिणी गृह्याण
तज्जपेमातवर्णाष्टवर्णेन मोक्षते ६५ समाप्य जपमेतेन पंचांगे प्रणमेद्भिजः
अंतर्गीग समाप्येवं वहिर्यजनमारभेत् इत्यत्र दाकलेन तर्प्य जपनाम समाप्तं
छेदः

अथ प्रायश्चित्तं पापनाशककर्ममात्रं प्रायश्चित्तं देहस्य सर्वपापस्य नाशने
यदि चेच्छसि तदार्चनार्पणे कृत्वा विद्यामेना जपे नरः ६७ यामलेष्टुष्टवः जा
बुनदस्य मालिन्यं परिशुद्धं यथाग्निना अनाचारस्य कलषं प्रायश्चित्ताग्निना तथा

६८

प्रायश्चित्तं तत्रापानां मूलमष्टसहस्रकं गायत्रीवाजपेदेविसर्वपापप्रणाशनं
 तथा तत्रास्यसूत्रे अनिवेद्यनभंजीतमत्स्यमांसादिकंचयत् अन्नं विष्टासमं
 स्तेयं जलं मूत्रसमं स्मृतं ७० अन्यत्रापि अदत्तं नैव भोक्तव्यं अभक्ष्येन समं स्मृतं
 पत्रं पुष्पं फलं मूलं मूत्रपानादिमौषधं ७१ अनिवेद्यनभंजीतयदाहारायक
 ल्पं ७२ अथाच गायत्रीतंत्रे देवदेव महादेव परमेश तपोयन ७३ गायत्री परमा
 गथाः शौचेन जपेद्यदि तथा सुविहिजिष्टासहस्रायातिशूद्रतां श्रीदेव्युवाच
 अत्याज्यातां त्रिकीं संध्याजनने मरणो तथा त्वाज्याच वैदिकीं संध्याजनने मरणो स
 दा ७४ प्रशास्तं त्रिकं स्नानं गायत्रीतंत्रं संभवं त्रिकाचमनं कृत्वा ततः संध्याच
 त्रिकां ७५ गायत्री त्रिकां त्रिकीं जप्त्वा सूर्यार्चयित्वा त्रिकं प्रजपेद्द्वैदिकीं नित्यं गा

६९

सम
याते.
६

यं त्रीपरमाहंरी ॥६॥ सृजयेत्पार्थिवं लिंगं शिवं परमकारणं शक्तिमं उजयोदिष्टं
प्रशस्तं शक्तिमं जनं ॥ नाशौचः शक्तिमं त्रेषु शिवमं त्रेण गात्रमं श्रीविद्याल्लभिके
मं त्रेनाशौचं वायते प्रिये ॥ श्येतत्कथितं भेदं गायत्रीतं उंसमं तं प्रशस्तं तं न कदाचन
वैदिकं वर्जयेत्कलौ ॥ तां त्रिकी वैदिकी संध्या श्रुतं संध्या त्रिधामता अशौचं वैदिकं
शस्तं तां त्रिकं न कदाचन ॥ श्रीनारायण ॐ हरिहरौ पितामह उवाच ॥
गिरेः पार्श्वे नलिन्यां भवकेशवौ रात्रौ स्वप्नांतरे ब्रह्मन्मया दृष्टौ हृदयौ तौ ॥ हरिं च
हररूपेण हरं च हरिरूपिणं शंखचक्रगदापाणिं पीतांबरधरं हरं विश्वलपट्टि
धरं व्याघ्रचर्मधारिं गरुडभजे च हरं हरिं च वृषभभजे ॥ विस्मयो मे महान्न
ह्यनृष्टा तत्परमाद्भुतं पतदावत्सु भगवन् यथा तथ्येन स्रवत ॥६॥ मार्कंडेय उवाच

णिदेनिस्सवरूपेवैविस्सौशिवस्वरूपिणे अथांतरंनपप्रणमितेनतेदिशतःशिवे ८५
 समदिमथनियनमेतदक्षरमव्ययं तदेवतेप्रवक्ष्यामिरूपेहरिहरात्मकं ८६
 योवैविस्ससवैरुद्रोयोरुद्रःसपितामहः एकमूर्तिस्रयोदेवारुद्रविस्रपितामहाः ८७
 वरुद्रलोककर्तारौलोकनाथाःस्वयंभुवाः अर्हन्गरीश्वरास्तेतत्रेतेतीव्रेसदास्थिताः
 यथाजलेजलंदिमंजलमेवतत्रदेवत रुद्रोविस्रप्रविष्टस्तरुद्रोविस्रमयोभवे
 त्र अग्निमग्निप्रविष्टस्तत्राग्निरेवयथाभवेत् रुद्रमग्निमयेविद्यात्रविस्रसोमा
 त्मकःस्सतः १० अग्निसोमात्मकंचैवजगत्स्यावरजंगमं कर्तारौवापहर्तारौ
 स्यादरस्यचरस्यच ११ जगतःसुभकर्तारौप्रभुविस्रमहेश्वरौ कर्त्तृकारणक।
 तीरौकर्तृकारणकारकौ १२ भूतमव्यभवौदेवौनारायणमहेश्वरौ पतीतौ

सम
याने.

७

7

व प्रवक्तारवेतातौ च प्रभामयो जगतः पालकावेतावेतास्तौ कौस्तौ पतेवैव
प्रवर्षतिभं ॥ १॥ अतश्च पतन्त्यस्तं यं कथितं ते पितृमह यश्चैतद्वर्ते
नित्यं यत्तु यत्तु ॥ १॥ प्राप्नोति परमं स्थानं विस्रुद्धं प्रसादतः देवो ह
ह्रौस्तौ चैतद्वर्षा महसंगतौ ॥ २॥ एतौ च परमौ देवौ जगतः प्रभवाप्यदौ रुद्र
स्य परमो विस्रुद्धिस्तोऽपरमः शिवः ॥ ३॥ एक एव द्विधा भूतो लोके चरति नित्य
शः तदिनाशं करं विस्रुद्धं त्रैलोक्यं शिवः ॥ ४॥ तस्मादेकत्वमायातौ तदेवे
तौ चतौ पुरा ॐ नमो भगवते हरये नमः संहतचारिणे ॥ १॥ नमः षडर्हने ज्ञाय
विनायके नमः नमः पिङ्गलने ज्ञाय पद्मने ज्ञाय वै नमः ॥ १॥ नमः कुमारगुरवे
पुत्रगुरवे नमः नमः पराणीयराय गंगाधराय वै नमः ॥ १॥ नमो मयूरपिच्छाय

नमः केसरधारिणे नमः कपालमालायवनमालावदनमः ॥ १ ॥
 लहरीयचक्रहस्तायवेनमः नमः कनककण्ठायवेनमः ॥ २ ॥
 शर्मनिवासायनमस्तेपीतवाससे नमस्तुलसीपतेयउ गः पतयेनमः ५
 नमः एवहागहस्तायनमोमूसलधारिणे नमोभस्मंगरागायनमः एवहागथा
 धारिणे ५ नमः श्मशानवासायनमस्तुश्रमवामिने नमोदृषवाहनायनमा
 स्तुगुरुडवाहिने ० नमस्तुनेकरूपायवह्ररूपा नमः नमः प्रलयकर्त्रिच
 नमः सागरशायिने ८ नमस्तुवह्ररूपायनमोभैरवाय १० ॥ इति श्री
 विहरस्तोत्रं संपूर्णम् ॥

